

საქმე №1ბ/269-19

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი
საქართველოს სახელით

20 მაისი, 2019 წელი
თბილისი

ქ.

**თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა
პალატის მოსამართლე: მარინა ხოლოაშვილმა**

ზაზა ჭანტურიძის მდივნობით,

სახელმწიფო ბრალმძებელი: დ-----ის

ადვოკატ: მ-----ის

გამართლებული: გ-----ის

მონაწილეობით,

ღია სასამართლო სხდომაზე, თელავის რაიონული პროკურატურის პროკურორ **დ-----ის** სააპელაციო საჩივრის საფუძველზე, განიხილა სისხლის სამართლის საქმე გამართლებულ **გ-----ის** დაბადებულის 1----- საქართველოს მოქალაქის (პირადი #0-----), დაოჯახებულის, არასრული საშუალო განათლებით, ნასამართლობის არმქონის, რეგისტრირებული და ფაქტობრივად მცხოვრების: ქ----- მიმართ, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით და საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით.

აღწერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

პირის ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, **გ-----მა** ჩაიდინა ოჯახში ძალადობა, ე. ი. ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი.

მანვე ჩაიდინა, სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, როდესაც იმას ვისაც ემუქრებიან გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძველიანი შიში.

აღნიშნული გამოიხატა შემდეგში:

2018 წლის 10 მაისს, ქ----- მდებარე, საკუთარ საცხოვრებელ სახლის ეზოში, გ-----მა ძალადობის გამოყენებით, ჯერ მაჯებში მოუჭირა ძლიერად ხელი დედას, ნ-----ს, შემდეგ წაქცეულ დედას ფეხებით, ტანის არეში მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა. განხორციელებული ძალადობის შედეგად ნ-----მა განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

2018 წლის 10 მაისს, ქ----- მდებარე, საკუთარ საცხოვრებელ სახლის ეზოში, გ-----ი ყელში უჭერდა ხელს დედას - ნ-----ს, ახრჩობდა და ემუქრებოდა სიცოცხლის მოსპობით. შემდეგ კი ცივი იარაღის გამოყენებით დაემუქრა მას სიცოცხლის მოსპობით, რის შემდეგაც ნ-----ს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

თელავის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 14 იანვრის განაჩენით:

გ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში გამართლდა.

გ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 111, 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში გამართლდა.

თელავის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 14 იანვრის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა თელავის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა **დ-----მა**. წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრით სახელმწიფო ბრალმძებელი ითხოვს **გ-----ის** მიმართ გამოტანილი ზემოაღნიშნული გამამართლებელი განაჩენის გაუქმებას, მის ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენას და **გ-----ის** დამნაშავედ ცნობას საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით და საქართველოს სსკ-ის 111, 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში.

აპელანტი აღნიშნულის საფუძვლად მიუთითებს იმ გარემოებას, რომ სასამართლო სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებულია თუ რა დაზიანებები აღენიშნებოდა ნ-----ს სხეულზე, ასევე სისხლის სამართლის საქმეში მოიპოვება ნ-----ის, შ-----ის და მ-----ის გამოძიებისათვის მიცემული ჩვენებები, სადაც სრულადაა გადმოცემული გ-----ის მიერ დედის მისამართით განხორციელებული ძალადობისა და მუქარის თითოეული დეტალი.

პალატამ განიხილა რა აღნიშნული სისხლის სამართლის საქმე, მოუსმინა მხარეებს, შეამოწმა სააპელაციო საჩივრის საფუძვლიანობა, შეაფასა საქმეზე შეკრებილი მტკიცებულებები, მიიჩნია, რომ სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა

დაკმაყოფილდეს და თელავის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 14 იანვრის განაჩენი გ-----ის მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელად, შემდეგ გარემოებათა გამო:

აღნიშნული განაჩენით უტყუარადაა დადგენილი საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და მტკიცებულებებს მიცემული აქვთ სწორი სამართლებრივი შეფასება. პალატა სრულად იზიარებს გასაჩივრებული განაჩენის მოტივაციას, როგორც ფაქტობრივ გარემოებებთან, ისე სამართლებრივ შეფასებასთან დაკავშირებით, რომ საქმეში არ არსებობს შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლებიც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადასტურებდა გ-----ის მიერ ხსენებული დანაშაულების ჩადენას.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ (ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 1988 წლის 6 დეკემბრის გადაწყვეტილება საქმეზე *Barberà, Messegue, Jabardo v. Spain*, პუნქტი 76-77) განმარტებულია, რომ პროკურატურამ უნდა წარადგინოს საკმარისი მტკიცებულებები იმისათვის რათა პირის მსჯავრდება მოხდეს. რაიმე სადავო მტკიცებულების შემთხვევაში საკითხი ბრალდებულის სასარგებლოდ უნდა გადაიჭრას. აგრეთვე, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დასკვნით (ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2001 წლის 20 მარტის გადაწყვეტილება საქმეზე *Telfner v. Austria*, პუნქტი 15), უდანაშაულობის პრეზუმფცია დაირღვევა, თუ მტკიცების ტვირთი ბრალდების ნაცვლად დაცვას დაეკისრება.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, „მტკიცებულების შეფასების დროს წარმოშობილი ეჭვი, რომელიც არ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) სასარგებლოდ“. ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“, ხოლო ამავე კოდექსის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, „არ შეიძლება გამამტყუნებელ განაჩენს საფუძვლად დაედოს ვარაუდი“.

გ-----მა წარდგენილ ბრალდებაში თავი დამნაშავედ არ სცნო და განმარტა შემდეგი: შემთხვევის დღეს, ის შეესწრო, რომ დედამისს და მის მეუღლეს მოუვიდათ ჩხუბი. დედამისმა უთხრა, რომ წაეყვანა მეუღლე და მოეშორებინა სახლიდან. დედამისმა მისკენ გაიწია დასარტყმელად. მან დედას მოკიდა ხელი რომ არ დაერტყა, ხოლო შემდეგ კი გაეცალა დედამისს. ამ ფაქტს მისი ძმა და მამა შეესწრნენ. გაშვლება არ გამხდარა საჭირო. ამჟამად, მას დედასთან კარგი ურთიერთობა აქვს. მანვე განმარტა, რომ 2018 წლის 10 მაისს დედისთვის არ დაურტამს ფეხი, მაკვებზე ძლიერად არ მოუჭერია ხელი და არც დანით დამუჭრებია. დედამისი არ წაქეულა. დედამისის დაზიანებები საიდან ჰქონდა არ იცის.

საქმის არსებითი განხილვისას, დაზარალებულმა **ნ-----მა**, გამართლებულ **გ-----ის** მამამ - **შ-----მა**, ასევე, გამართლებულის ძმამ - **მ-----**

-----**მა** ისარგებლეს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით მოწმისათვის მინიჭებული უფლებით და უარი განაცხადეს ჩვენების მიცემაზე.

ბრალდების მხარის მიერ წარდგენილი სხვა მტკიცებულებები მიჩნეული იქნა უდავოდ და მათ მიენიჭათ პრეიუდიციული მნიშვნელობა.

პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის მე-3 მუხლის (ძირითად ტერმინთა განმარტება) მე-20 და 24-ე მუხლების თანახმად, მოწმე არის პირი, რომელმაც შეიძლება იცოდეს სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად საჭირო მონაცემები, ხოლო მოწმის ჩვენება არის მოწმის მიერ სასამართლოში მიცემული ინფორმაცია სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა შესახებ. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეზე დაზარალებულად ცნობილმა **ნ-----მა** (გამართლებულის დედა), გამართლებულის მამამ - **შ-----მა**, ასევე, გამართლებულის ძმამ - **მ-----მა**, რომლებიც ბრალდების მხარეს სასამართლოში დასაკითხ პირთა სიაში ჰყავდა შეყვანილი და მათი ჩვენებები სადავოდ იყო გამხდარი, პირველი ინსტანციის სასამართლოს სხდომაზე გამოიყენეს მათთვის საპროცესო კანონმდებლობით მინიჭებული უფლება, კერძოდ, საქართველოს სსსკ-ის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული უფლება - არ მისცეს ჩვენება, რომელიც დანაშაულის ჩადენაში ამხელს მას ან მის ახლო ნათესავს. ასევე, საქართველოს სსსკ-ის 50-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის დანაწესი, რომ ბრალდებულის ახლო ნათესავი არ არის ვალდებული იყოს მოწმე. „ახლო ნათესავი“-ს დეფინიციას კი განსაზღვრავს საქართველოს სსსკ-ის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილი, რომლის ჩამონათვალშიც სხვა პირებთან ერთად მითითებულია დედა, ძმა და მამა. **ნ-----ი, შ-----ი და მ-----ი** არიან ის პირები (გამართლებულის ოჯახის წევრები), რომლებსაც შესაძლოა სცოდნოდათ სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად საჭირო მონაცემები, თუმცა არ არსებობს მათ მიერ სასამართლოში მიცემული ინფორმაცია **გ-----ის** მიერ ბრალად შერაცხული კვალიფიკაციით დანაშაულებრივი ქმედებების ჩადენის შესახებ.

სააპელაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 151-ე მუხლის - მუქარის საკანონმდებლო კონსტრუქციიდან გამომდინარე, მუქარა, გულისხმობს მოქმედებას, როდესაც მუქარის განმახორციელებელი პირი კონკრეტულ ადამიანს ემუქრება ძალადობის ჩადენით, მუქარის ადრესატს კი ამ მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში უჩნდება. მოცემული დანაშაულის შემადგენლობისათვის აუცილებელია არა მარტო მუქარის განხორციელება, არამედ ისიც, რომ იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდეს მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

საქართველოს სსსკ-ის 126¹-ე მუხლით - ოჯახში ძალადობა, გათვალისწინებული, - კონკრეტული დანაშაულის ობიექტური მხარე გამოიხატება: ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობაში, სისტემატურ შეუარცხყოფაში, მართლსაწინააღმდეგო შედეგში, - ფიზიკური ტკივილი (რასაც არ მოჰყოლია სსსკ 117-

ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი), დაზარალებულის ტანჯვა და მიზეზობრივ კავშირში ქმედებასა და შედეგს შორის. განსახილველი დანაშაულის შედეგი არის ის, რომ მსხვერპლი ფიზიკურ ტკივილს, ტანჯვას განიცდის. ამდენად, დაზარალებული (ოჯახური ძალადობის მსხვერპლი) წარმოადგენს იმ პირს, ვისაც შეუძლია დაადასტუროს მის მიმართ განხორციელებულმა ძალადობამ მასში გამოიწვია თუ არა ტკივილი. სწორედ დაზარალებული წარმოადგენს იმ პირს, ვისაც შეუძლია დაადასტუროს მის მიმართ განხორციელებულმა ძალადობამ მასში გამოიწვია თუ არა ტკივილი. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში არ არსებობს დაზარალებულის სასამართლოში გაცხადებული ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ სწორედ გ-----ის დანაშაულებრივი ქმედების შედეგად მიიღო სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებული დაზიანება და მან განიცადა ფიზიკური ტკივილი, ასევე, არ არსებობს დაზარალებულის გაცხადებული ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ მას გ-----ი ნამდვილად დაემუქრა და მას მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში გაუჩნდა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ, საქართველოს სსსკ-ის 297-ე მუხლის მოთხოვნათა ფარგლებში შეამოწმა რა გასაჩივრებული განაჩენი, მიიჩნევს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ყოველმხრივ და ობიექტურად შემოწმდა ბრალდების მხარის მიერ შეკრებილი და წარმოდგენილი მტკიცებულებები, ანალიზი გაუკეთდა მათ, მოხდა მათი ერთმანეთთან შეჯერება. განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლო დასკვნები შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს მიერ დადგენილია ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რაც საჭიროა დასაბუთებული და კანონიერი გამამართლებელი განაჩენის გამოსატანად. პალატა მიიჩნევს, რომ არც გამოძიების და არც სასამართლო განხილვისას არ ყოფილა მოპოვებული და გამოკვლეული უტყუარი, აშკარა მტკიცებულებები, რომლებიც დაადასტურებდნენ იმ ფაქტს, რომ **გ-----მა** პირის ბრალდების შესახებ დადაგენილებაში მითითებული ქმედებები ჩაიდინა. შესაბამისად, სააპელაციო პალატას მიაჩნია, რომ სახელმწიფო ბრალმდებლის მიერ წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა დაუსაბუთებელია, იგი აგებულია ეჭვებსა და ვარაუდებზე. სააპელაციო პალატის აზრით, პირველი ინსტანციის სასამართლომ სათანადოდ შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებები და მტკიცებულების შეფასების დროს წარმოშობილი ეჭვი სავსებით სამართლიანად გადაწყვიტა **გ-----ის** სასარგებლოდ, რაც საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მეშვიდე ნაწილის და საქართველოს სსსკ-ის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის იმპერატიული მოთხოვნაა. გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა ეჭვის გამომრიცხავ, შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა.

გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცების სტანდარტი დადგენილია, ასევე ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეში *TANIS AND OTHERS v. TURKEY*, განმარტა შემდეგი: "წერილობითი და ზეპირი მტკიცებულებების შეფასებისას სასამართლო ითვალისწინებს უკვე დადგენილ სტანდარტს - გონივრულ ეჭვს მიღმა.

მსგავსი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს მხოლოდ საკმარისად ძლიერი, ნათელი და შეთანხმებული დასკვნებიდან, ან მსგავსი უდავო ფაქტების ვარაუდიდან. დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ მხარეთა ქცევა მტკიცებულებათა მოპოვებისას შესაძლებელია იყოს მხედველობაში მიღებული”.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით პალატა მიიჩნევს, რომ სახელმწიფო ბრალმძებლის სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს და თელავის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 14 იანვრის განაჩენი უნდა დარჩეს უცვლელად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

პალატამ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით.

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

თელავის რაიონული პროკურატურის პროკურორ **დ-----ის** სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდეს.

თელავის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 14 იანვრის განაჩენი **გ-----ის** მიმართ დარჩეს უცვლელი.

გ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში გამართლდეს.

გ-----ი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 111, 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში გამართლდეს.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლის თანახმად, **გ-----ს** განემარტოს, რომ უფლება აქვს, მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება.

მხედველობაში იქნას მიღებული, რომ **გ-----ის** მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება გირაო გაუქმებულია და ყადაღა მოეხსნას **გ-----ის** მიმართ შეფარდებული გირაოს უზრუნველყოფი მიზნით თელავის რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 4 ოქტომბრის განჩინებით დაყადაღებულ გი-----საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებას.

ნივთიერი მტკიცებულება - ერთი ცალი დანა, რაც ინახება შსს ახმეტის რაიონულ სამმართველოში, საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ დაუბრუნდეს კანონიერ მფლობელს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი კანონიერ ძალაში გამოცხადებისთანავე;

განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში, გამოცხადებიდან ერთი თვის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე:

მ. ხოლოაშვილი

